

Sv. Jozef Freinademetz - 2 - Kaplán v San Martino

Napísal Balek Robert
Piatok, 05 Február 2010 12:33

Sv. Jozef Freinademetz bol kaplánom v San Martino (Val Badia) v rokoch 1876-1878. Začalo sa to začiatkom júla 1876, kedy sa Jozef vrátil domov na krátku dovolenku pred nástupom do pastoračnej služby. Jeho najstaršia sestra Terézia (28 ročná) sa len nedávno vydala. 4. júla prišiel do Abtei biskup Gasser, aby udelil sviatosť birmovania. Jedným z kandidátov bol aj osemročný syn tkáča Francisa Thalera. Birmovným otcom bol Jozef Freinademetz.

Pastoračná činnosť

Dovolenka trvala takmer tri mesiace. Počas nej niekoľkokrát kázal v miestnom kostole. Raz prijal pozvanie kázať do okolitej dedinky Stern. Tam kázal o šťastí, ktoré prináša kresťanská viera a o duchovnej biede pohanov. Okrem iného povedal: „Človek, ktorý verí v Božiu prozreteľnosť a vie, že nech je kdekoľvek, Boh je vždy pri ňom, môže prežiť aj to najväčšie nešťastie, aj tie najhoršie podmienky. Žijú však ľudia, ktorých podmienky sú stokrát, ba dokonca tisíckrát horšie, ako sú naše. Sú to tí, ktorí neveria v Boha. Je ich asi polovica zo všetkých obyvateľov sveta. Pre nich ešte nevyšlo slnko spravodlivosti, prebývajú v tône smrti, nevedia nič o Božom milosrdenstve a nepoznajú Ježiša a jeho Najsvätejšie Srdce. Ak je nejaké nešťastie v

tomto údolí slz, tak je to len toto jediné: Nebyť kresťanom ale pohanom.“

Do farnosti St. Martin (San Martino in Badia), vzdialenej asi 12 km od Abtei, nastúpil koncom septembra ako kaplán. Mala asi 730 obyvateľov, roztrúsených po hospodárstvach v okolí.

Mal veľmi živé kázne, plné obrazov, podobenstiev a skutočných príbehov zo života. Nepoznal krátke kázne; kázal pol hodinu, tri štvrté ba i hodinu. Venoval sa aj chorým, ktorých navštevoval po osadách, položených aj 500 m. vyššie ako bol farský kostol. Počas dvoch rokov v San Martine pokrstil Freinademetz 23 detí. Veľmi vynaliezavý bol pri spovedaní. Aby povzbudil ľudí, vypracoval kartičky, na ktoré napísal rôzne výroky svätcov, či ľudové múdrosti, ktoré mali pomôcť peninentom viesť čnostný život. Boli to jednoduché myšlienky o čnostiach a nerestiach ako napr:

„Nebo – to je chór svätých. Každý svätý nesie kríž na svojich pleciach, Kristus ten najväčší. Ale je to práve jeho kríž, ktorý je zdrojom najväčšieho šťastia. Z jeho kalicha pijú svätci dúšky radosti.“

„Nik nepadne tak ľahko, ako ten, kto si myslí, že je v bezpečí. V najväčšom nebezpečenstve je totiž ten, kto nevidí nebezpečenstvo.“

„Kto sa spolieha iba na svoje vlastné sily, vôbec nie je silný.“

„Čnosť si vyžaduje námahu. Je ľahké vtlačiť obraz do mäkkého vosku, ale nie do mramoru. Ale obraz v mramore vydrží dlhšie.“

„Keď padne iskra na odev, rýchlo sa ju snažíme odstrániť. Ešte rýchlejšie by sme mali odstrániť všetky nečisté myšlienky.“

„Čo nám pomôže, keď budeme poznať všetky chyby druhých, ale nie svoje vlastné.“

„Teraz si v milosti. Kto vie, či v nej budeš aj zajtra. Preto dávaj pozor na to, čo robíš.“

„Nemodlite sa za každého všeobecne, ale za jednotlivca, ktorého nemáte radi.“

„Nestačí len sadiť, ale treba aj vytrhať burinu.“

„Sv. Filip Neri hovorieval: Nik sa nestane dokonalým, ak si nebude dávať pozor na jazyk.“

„Smrteľný hriech. Buď veríš, že je peklo, alebo neveríš. Ak neveríš, nie si viac kresťan. Ak veríš a stále páchaš hriech, si blázon a patríš do blázince.“

„Neslušné reči. Včely pohrdajú trňmi a sadajú na kvety, ale lajniak □ zostáva stále v hnoji.“

„Nikdy nepovedz ani najmenšie klamstvo: Radšej si zlomiť nohu alebo zomrieť, ako klamať. Mnohí mučeníci by si boli zachránili život, keby boli klamali, čo len v malom.“

„V Starom zákone čítame, že dievča, ktoré sa dalo v zneuctiť, bolo privedené do otcovského domu a tam pred jeho očami ukameňované.“

„Je ľahké, poškodiť dobré meno druhých, ale obnoviť dobrú povesť je ťažké. Roztrhnúť šaty je oveľa ľahšie ako ušiť nové.“

„Ako môže Boh vypočúť modlitbu hriešnych perí? Ved' to je zosmiešňovanie Boha.“

„Sestra povedala o Lazárovi: „už zapácha, pretože je štyri dni v hrobe.“ Ako môže zapáchať hriešnik, ktorý už roky leží v hriechu?“

„Nie je dobré, ak všetko ide ľahko a hladko. Apoštoli zaspali, keď bolo more tiché, ale keď sa rozbúrilo, hneď ho prosili o záchranu. Búrky prinášajú perly, zlato sa čistí ohňom a kráľovské koruny sa kujú na nákovce.“

Učiteľ v základnej škole

Polovicu roka bolo jeho hlavnou náplňou vyučovanie v škole. Veľmi rád vyučoval, a deti ho mali radi. Keď bol malým chlapcom, sedával „pri nohách“ kaplánov Maneschga a Putzera, ktorí boli aj učiteľmi v obci; teraz sa stal učiteľom on sám. Cirkev v tej dobe bola hlavnou a dlhý čas jedinou inštitúciou, ktorá ponúkala ľuďom základné vzdelanie: čítať, písať a počítať. Diecézna kúria v Bressanone rozhodla v roku 1682, že vyučovanie na školách bude hlavnou náplňou práce kaplánov. Keď v r. 1729 vznikol fond na podporu kaplánov v St. Martin, podmienkou bolo, že kaplán prevezme zodpovednosť za vyučovanie náboženstva. Takto zostali školy pod kontrolou cirkvi a vládol v nich katolícky duch. Situácia sa veľmi nezmenila ani v r. 1774, keď Mária Terézia nariadila povinnú školskú dochádzku. Školský rok trval iba päť mesiacov; zostatok roka strávili deti prácou na hospodárstve svojich rodičov.

Jozef Freinademetz bol 59 kaplánom, ktorý vyučoval v St. Martin, a bol aj posledným pretože školský zákon z r. 1868 postavil školy pod správu štátu a stanovil, že každý, kto bude chcieť na nich učiť, bude musieť absolvovať štátnu učiteľskú školu. Biskup, kňazi a ľud južného Tirolska sa postavili proti tomuto nariadeniu, pretože v tom videli ohrozenie katolíckeho systému výchovy. Nepomohlo to a školy prešli pod správu štátu.

Pri styku s Ladinčanmi používal ich reč, ale v kostole kázal po taliansky. Avšak, jeho taliančina nebola dokonalá. S jeho nemčinou to bolo už bolo lepšie, pretože štúdiá na gymnáziu ako i v seminári boli v nemčine. Nemal veľa príležitostí na osvojenie si taliančiny. Keď bol ešte študentom v Kasianeu, poprosil prefekta, aby ho preložili do Tridentu, lebo si chcel osvojiť taliančinu. Prefekt si však myslel, že na to mu musí stačiť aj Bressanone. Tam sa však veľa rozprávalo po nemecky a tak bol Jozef odkázaný iba na samoštúdium. Robil, čo mohol, ale nestačilo to. A tak sa stávalo, že namiesto konjunktívu používal oznamovací alebo podmieňovací spôsob. Chýbala mu aj istota v používaní predložiek a zámien, stávalo sa, že si zamenil podobné slová, avšak s rozdielnym významom. Mal problémy aj so stavbou vety. Kto ho počul kázať po taliansky, musel zaregistrovať, že to nebol jeho materinský jazyk. Nevýhodou

bolo, že v St. Martin nemal nikoho, kto by mu pomohol opraviť kázeň, keď si ju napísal. Nik tak totiž nebol natoľko zbehlý v taliančine. Okrem toho jeho rodáci by neboli rozumeli vysoký taliansky štýl. A tak rozprával ľudovou taliančinou. To, čo im chcel povedať, tomu rozumeli dobre, a z ostatného vyrozumeli aspoň jeho zápalu a oduševneniu.

Člen a horliteľ tretieho rádu sv. Františka

V deň, keď Freinademetz opustil seminár, stal sa novicom v treťom ráde sv. Františka. Nebola to pre neho formalita. O rok neskôr, 1. augusta 1877 urobil prvé sľuby a hneď potom začal so získavaním nových členov do rádu. Do začiatku roka 1878 sa mu podarilo získať štyroch mužov a dve ženy. Ich prvé stretnutie bolo 2. februára. Zdá sa, že to je u neho po prvý krát, keď sa mu podarilo založiť skupinu „rovnako zmýšľajúcich ľudí“, ktorým už nebolo treba stále kázať iba o hriechu a pokání, o smrti a súde, o očistci a pekle. Jeho konferencie, ktoré mal pre nich, ponúkajú lepší pohľad na jeho spiritualitu, ako jeho kázne.

Podľa neho bol tretí rád úzkou bránou a priamou cestou do neba. Preto tí, ktorí sa stanú jeho členmi si volia lepší podiel a budú naveky ďakovať Bohu, že im dovolil nosiť škapuliar Tretieho rádu. Rád je kláštorom uprostred sveta, v ktorom sa žije a pracuje pre svet tak ako aj robia aj druhí. I keď sa nežije za múrmi konventu, ani sa nezachováva klauzúra ba sa ani nevstáva na nočné bdenia, predsa sú jeho členovia praví rehoľníci, ktorí dúfajú, že ich Pán v deň súdu povolá spolu so svätými rehoľníkmi do večnej blaženosti. Tretí rád bol založený, aby jeho členovia síce žili vo svete, ale aby sa učili odpútať sa od neho, a boli vzdialení od pokušení a nebezpečenstiev.

„Pán je naším podielom“ – hovorí. „On je naším svetom. Jemu chceme slúžiť na prvom mieste a iba potom svetu. Chceme sa zaujímať hlavne o našu dušu a až potom o naše telo, najskôr o večnosť a až potom o časnosť. Toto robí človeka rehoľníkom. Ak nám Pán pripraví neúspech, dovolí, aby naše dobré meno bolo zneuctené, pripraví nám materiálne straty, znepokojí naše srdcia, dovolí nás pokúšať ťažkými pokušeniami voči čistote a láske k blížnemu, nedá radosť v modlitbe – paratum cor meum – moje srdce je pripravené. Slúžim Ti Bože, nie pre nejakú odmenu, ale z lásky, pre tvoju slávu. Avšak to ešte nie je všetko. Musím ešte ukázať aj svetu, že sa zaujímam iba o Boha.“ Potom rozvíja tieto myšlienky poukázaním na lásku k blížnemu, a povzbudením, aby sa členovia Rádu stali vzormi pre celú dedinu ako poslovia pokoja.

Pripomínal im aj zmysel škapuliaru. „Škapuliar nám pripomína, že sme hriešnici a že musíme žiť chudobne. Buďte opatrní v reči, dávajte pozor na svoje oči a svoje žiadosti, hlavne svoju vôľu.

Sv. Jozef Freinademetz - 2 - Kaplán v San Martino

Napísal Balek Robert

Piatok, 05 Február 2010 12:33

Najväčším pokáním je, keď netrváme na tom, aby to bolo „po našom“. Odporúčal im aj meditáciu a za pomôcku k meditácii im dával čítanie z Nasledovania Krista od sv. Tomáša Kempenského. Hovoril, že stačí denne prečítať čo len dva, tri riadky a vybrať si dve alebo tri zlaté zrnká.